

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 grudnia 2025 r.

w sprawie T. G.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

kasacji wniesionych przez obrońców od

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 10 lutego 2025 r.,

sygn. akt XVII Ka 1078/24, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego

Poznań- Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z 30 stycznia 2023 r., sygn. akt III K 213/17

### **p o s t a n o w i ł:**

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 stycznia 2023 r., w sprawie o sygn. III K 213/17 Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał T. G. winnym popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k, z tą zmianą, że oskarżony dokonał wyłudzenia w dniu 16 lutego 1999 r. pieniędzy na łączną kwotę 6.800,60 złotych oraz dokonując wyłudzenia w dniu 19 listopada 1999 r. kwota kosztów obsługi ratalnej wyniosła 384 złote oraz doprowadził do

niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 87.322,36 złotych i za to przestępstwo wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 40 złotych. Jednocześnie wykonanie wymierzonej kary warunkowo zawiesił na okres 5 lat tytułem próby.

Na skutek apelacji oskarżyciela publicznego oraz obrońców oskarżonego, Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z 7 maja 2024 r., sygn. IV Ka 774/23, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu. Skargę do Sądu Najwyższego na ww. wyrok w trybie art. 539a k.p.k. wniósł oskarżyciel publiczny.

Sąd Najwyższy, wyrokiem z 9 września 2024 r., sygn. I KS 27/24, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Wyrokiem z 10 lutego 2025 r., w sprawie o sygn. XVII Ka 1078/24 Sąd Okręgowy w Poznaniu, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu, a przypisanego mu w pkt. I przyjął, że opisane w nim zachowania stanowią dwa odrębne przestępstwa tj.:

- stosując w oparciu o art. 4 § 1 k.k. przepisy karne obowiązujące na dzień 6 maja 1996 r. przestępstwo ciągle z art. 205 § 1 d.k.k. w zw. z art. 265 § 1 d.k.k. art. 266 § 1 d.k.k. w zw. z art. 3 § 1 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o ochłonie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. popełnione w sposób w nim opisany obejmujące zachowania dotyczące umów kredytowanych zawartych: w dniu 31 października 1996 r. o numerze [...] na nazwisko J. S., o numerze [...] na nazwisko A. Z., z dnia 11 grudnia 1996 r. o numerze [...] na nazwisko D. W., z dnia 4 marca 1997 r. o numerze [...] na nazwisko S. S., z dnia 27 marca 1997 r. o numerze [...] na nazwisko B. P., z dnia 8 kwietnia 1997 r. o numerze [...] na nazwisko P. Z., z dnia 23 kwietnia 1997 r. o numerze [...] na nazwisko W. D., z dnia 6 maja 1997 r. o

numerze [...] na nazwisko W. D. 1., przy czym doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem dotyczyło łącznej kwoty 45.853,65 złotych - stosując w oparciu o art. 4 § 1 k.k. przepisy karne obowiązujące na dzień 19 listopada 1999 r. przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w sposób w nim opisany obejmujące zachowania dotyczące umów kredytowanych zawartych w dniu 21 maja 1998 r. o numerze [...] na nazwisko H. R., z dnia 23 czerwca 1998 r. o numerze [...] na nazwisko M. R., z dnia 17 sierpnia 1998 r. o numerze [...] na nazwisko Z. R., z dnia 16 września 1998 r. o numerze [...] na nazwisko I. G., z dnia 16 lutego 1999 r. o numerze [...] na nazwisko A. B., z dnia 22 lutego 1999 r. o numerze [...] na nazwisko M. S., z dnia 11 marca 1999 r. o numerze [...] na nazwisko W. K., z dnia 17 maja 1999 r. o numerze [...] na nazwisko T. W., z dnia 3 listopada 1999 r. o numerze [...] na nazwisko M M., z dnia 19 listopada 1999 r. o numerze [...] na nazwisko A. P., przy czym doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem dotyczyło łącznej kwoty 40.966,31 złotych;

2. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. żart. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie w stosunku do oskarżonego o wskazane wyżej przestępstwo ciągle z art. 205 § 1 d.k.k. w zw. z art. 265 § 1 d.k.k. art. 266 § 1 d.k.k. w zw. z art. 3 § 1 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. umorzył;

3. za opisane powyżej przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu T. G. karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w wysokości 200 dwieście stawek dziennych po 200 złotych każda, a na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres lat 5 tytułem próby oraz uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt. 3 co do obowiązku naprawienia szkody.

Kasacje od ww. wyroku wywiedli obrońcy skazanego. Adwokat P. S. oraz adwokat K. S. zaskarżyli wyrok w całości, zarzucając rozstrzygnięciu: rażące naruszenie prawa, a to art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 6 § 1 k.k., art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k., art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 101 § 3a k.k. stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., polegającą na błędnym przyjęciu, że przypisane T. G. zachowania dotyczące umów kredytowych zawartych w dniach 21 maja 1998 r., 23 czerwca 1998 r., 17 sierpnia 1998 r., 16 września 1998 r., 16 lutego 1999 r., 22 lutego 1999 r., 11 marca 1999 r., 17 maja 1999 r., 3 listopada 1999 r. oraz 19 listopada 1999 r. stanowią jeden czyn ciągły, którego czasem popełnienia jest 19 listopada 1999 r. jako ostatni moment zachowania przypisanego T. G. i do którego nie stosuje się regulacji Kodeksu Karnego z 1969 r. („d.k.k.”) w zw. z art. 4 § 1 k.k., a wówczas nie doszło do przedawnienia karalności tego czynu w terminie wynikającym z art. 101 § 1 pkt 2a k.k. w zw. z art. 102 § 1 k.k., czyli 19 listopada 2024 r., albowiem z uwagi na immunitet formalny T. G. w okresie od 14 października 2010 r. do 11 listopada 2015 r. bieg przedawnienia spoczywał; podczas gdy prawidłowa wykładania art. 6 § 1 k.k. i art. 12 k.k. prowadzi do wniosku, że czyn ciągły został popełniony w całym okresie od 21 maja 1998 r. do 19 listopada 1999 r., czyli w okresie obejmującym wszystkie 10 zachowań, a więc także w czasie obowiązywania d.k.k., co zgodnie z dyrektywą z art. 4 § 1 k.k. nakazuje zakwalifikować czyn ciągły w oparciu o przepisy art. 205 § 1 d.k.k., art. 265 § 1 d.k.k., art. 266 § 1 d.k.k. w zw. z art. 3 § 1 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego („u.o.o.g.”) w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. i art. 58 d.k.k., albowiem stanowią one ustawę względniejszą dla T. G. w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. jako przewidujące karę łagodniejszą niż wynikającą z k.k.; a wówczas tak prawidłowo zakwalifikowany czyn w oparciu o regulacje art. 15 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - przepisy wprowadzające Kodeks Karny („przepisy wprowadzające”) i art. 101 § 1 pkt 3 k.k. uległ przedawnieniu po upływie 10 lat od

19 listopada 1999 r., czyli 19 listopada 2009 r., a więc Sąd Okręgowy w Poznaniu powinien w tym zakresie wyrok sądu I instancji uchylić i umorzyć postępowanie wobec stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Autorzy kasacji wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, w jakiej przyjęto, że T. G. popełnił przestępstwo ciągle w okresie od 21 maja 1998 r. do 19 listopada 1999 r., kwalifikując je z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k. k., art. 271 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i umorzenie postępowania co do tego czynu.

Adwokat J. D. zaskarżył wyrok w całości i zarzucił rozstrzygnięciu: rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, a mianowicie: art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., polegające na nienależytym rozpoznaniu zgłoszonego w apelacji zarzutu naruszenia art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. polegającego na oddaleniu wniosku o odroczenie rozprawy w dniu 18 października 2022 r. i przeprowadzeniu na rozprawie w tym terminie postępowania dowodowego oraz wniosku o odroczenie rozprawy w dniu 30 stycznia 2023 r. i zamknięcie przewodu sądowego w sytuacji, gdy składający ww. wnioski obrońca skazanego przedłożył zaświadczenia od lekarza sądowego potwierdzające, że w ww. datach T. G. nie mógł brać udziału w rozprawie z uwagi na swój stan zdrowia, a udział skazanego w rozprawie, w związku z obowiązującym w ww. datach zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 17 listopada 2017 r., był obowiązkowy, co stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacje obrońców skazanego okazały się oczywiście bezzasadne, dlatego zostały oddalone na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a w sytuacji skazania na inną karę niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla możliwości wniesienia kasacji przez stronę, konieczne jest podniesienie zarzutu opartego na jednej z przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Podkreślenia wymaga, że w doktrynie i w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k. zachodzą tylko wtedy, gdy zaistniały rzeczywistości, a nie pozornie, zaś przepisy regulujące bezwzględne przyczyny odwoławcze muszą być interpretowane ściśle. Zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie może abstrahować od rzeczywistego przebiegu postępowania sądowego. Nie można pod pozorem uchybień określanych jako bezwzględne przyczyny odwoławcze wnosić nadzwyczajnej skargi, dopatrując się naruszenia prawa w oparciu o okoliczności, które nie dają podstaw do przyjęcia takiego zaistnienia (*tak: postanowienie SN z 18.04.2019 r., III KK 65/18, LEX nr 2650301*).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kasacji obrońców – adwokata P. S. i adwokata K. S., którzy zarzucili rozstrzygnięciu naruszenie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 6 § 1 k.k., art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k., art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 101 § 3a k.k. stanowiące zdaniem obrońców bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., uznać należy ten zarzut za chybiony.

Analiza akt sprawy oraz pisemnych motywów zaskarżonego przez przyzmat podniesionego w kasacji zarzutu i powołanej na jego potwierdzenie argumentacji, nie potwierdziła wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. W toku kontroli instancyjnej, sąd odwoławczy, prawidłowo uznał, że 18 zachowań wskazanych w akcie oskarżenia i przypisanych w wyroku T. G. stanowiło dwa przestępstwa, przy czym każde z przestępstw zostało popełnione w ramach czynu

ciągłego. Słusznie sąd *ad quem* stwierdził, że przypisane T. G. zachowania dotyczące umów kredytowych zawartych w dniach 21 maja 1998 r., 23 czerwca 1998 r., 17 sierpnia 1998 r., 16 września 1998 r., 16 lutego 1999 r., 22 lutego 1999 r., 11 marca 1999 r., 17 maja 1999 r., 3 listopada 1999 r. oraz 19 listopada 1999 r. stanowiły jeden czyn ciągły, kwalifikowany z art. 286 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k., art. 271 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., co do którego nie nastąpiło przedawnienie karalności, którego bieg rozpoczął się 19 listopada 1998 r., tego bowiem dnia miało miejsce ostatnie z zachowań objęte czynem ciągłym.

Sąd Najwyższy w pełni aprobuje również stanowisko sądu odwoławczego, który uznał, że nie było w przedmiotowej sprawie podstaw do zastosowania art. 4 k.k. Wskazać bowiem należy - co zauważył sąd *ad quem* - że zmiana ustawy w trakcie realizacji czynu ciągłego w sytuacji, gdy pierwsze zachowanie objęte tym czynem popełnione zostało w trakcie obowiązywania ustawy starej, a ostatnie zachowanie popełnione zostało po zmianie ustawy, należy uznać, że cały czyn ciągły popełniony został pod rządami ustawy nowej (*tak: wyrok SN z 14.11.2016 r., III KK 273/16, LEX nr 2151432*).

Z tych względów w ocenie Sądu Najwyższego, w sprawie nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza, na którą powołują się w treści kasacji obrońcy.

Chybiony okazał się również zarzut wywiedziony w drugiej kasacji, dotyczący naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., poprzez nienależyte rozpoznanie zgłoszonego w apelacji zarzutu naruszenia art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., co zdaniem skarżącego stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Analiza treści zarzutu prowadzi do wniosku, iż stanowi on powielenie zarzutu apelacyjnego, zaś autor kasacji jedynie pozornie wskazuje na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Argumentacja przytoczona na poparcie wywiedzonego zarzutu prowadzi do wniosku, że skarżący pomijają argumentację sądu odwoławczego, zawartą w

uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie Sądu Najwyższego, sąd odwoławczy w sposób należyty odniósł się do zarzutu naruszenia art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., wskazując, że zgodnie z zapadłym w toku weryfikowanego postępowania wyrokiem Sądu Najwyższego z 9 września 2024 r., sygn. akt I KS 27/24, od chwili wydania postanowienia o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego doszło do zmiany stanowiska sądu co do charakteru obecności oskarżonego na rozprawie, a ponieważ nie zachodziły warunki ustawowej obligatoryjnej obecności oskarżonego na rozprawie (art. 374 § 1a k.p.k.), to nie mogło dojść do naruszenia art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko, zgodnie z którym wydanie postanowienia o dalszym prowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego na podstawie art. 376 § 2 k.p.k., w sytuacji, gdy obowiązkowa obecność oskarżanego wynikała nie z zapisu ustawy, ale z decyzji własnej podjętej przez sąd, stanowiło o zmianie decyzji w zakresie. Z uwagi na powyższe, ww. zarzut uznać należy za chybiony.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.

[J.J.]

[r.g.]